

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Exhortationes|| Ad|| Religiosos

Dirckinck, Johann

Coloniæ Agrippinæ, 1704

5. Regula est antemurale & propugnaculum Religionis. Thema. Urbs fortitudinis nostræ Sion, Salvator; Murus ponetur in ea & antemurale. Isaïæ 26.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-51834](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-51834)

que unionem & conjunctionem inter omnes servaret: ita pari modo summum nobis Divinâ Providentiâ beneficium exhibuit, talem regulæ nostræ columnam nobis offerendo; quæ totam Societatem dirigeret, præiret, viam monstraret, signum operum omnium tempus, ordinem laboris & quietis insinuaret, ab astu passionum & vitiatorum protegeret, mentis tenebras dissiparet, voluntatem suam nobis patefaceret, atque ab omnibus, ubique terrarum conspecta, omnes, licet di-

versissimarum nationum & regionum, socios, in pace, unione, charitate, & conformitate conservaret. Sequamur igitur hanc columnam nubis & ignis, tam in die prosperitatis, quam in nocte adversitatis: non declinemus ad dexteram aut sinistram, sic illa nos per hujus mundi desertum felici itinere deducet, non in terram Chanaan hujus mundi, sed in Chanaan cælestem, in terram lacte & melle divino manantem.

EXHORTATIO V. PRÆLIMINARIS

De quinto Stimulo regulam observandi,
Quia est Antemurale & propugnaculum Religionis.

T H E M A.

*Urbs fortitudinis nostræ Sion, Salvator, murus ponetur in ea
& antemurale. Isaïæ 26.*

Anct. Hieronymus in exponendis Scripturis sacris Doctor maximus, citata Thematis verba, hæc ratione explicat: *Urbs fortitudinis nostræ Sion, Salva-*

tor: id est: Fortitudo nostræ, protectio nostræ & habitatio, instar Urbis Sionis, quieta ac secunda, est Christus Dominus Salvator noster. Quæ verba Societati nostræ minimæ (vel cuiusvis Ordini religioso) non immerito applicamus: illa enim sub Salvatoris
Jesa

Jesu nomine tuta securaque delitescit, & tanquam in turri robusta conquefcit: *Turris fortissima nomen Domini*: De illa dici potest, quod Deus de Jeremia asseruit c. 1. 8. *Dedit in civitatem munitam, & in columnas ferream, & in murum aereum*; contra omnes adversarios tuos. In hac Societatis urbe, meo judicio, Magistratus & Duces, sunt superiores; cives & milites subditi, fossa humilitas, Sacellum religio, specula fides, galea spes, lorica justitia, gladius verbum Dei, arma reliqua oratio, mortificatio, poenitentia &c. Murus verò civitatis decalogus; sed antemurale, vallum & propugnaculum, sunt constitutiones, ordinationes & regula: *Murus ponetur in ea & antemurale. l. c.*

S. Hieronymo, murus Ecclesie est fides; antemurale bona opera: S. Bernardo ferm. 5. de Ass. B. V. Murus est continentia, antemurale patientia. Nos non incongruè, ex Ascetarum mente, per Societatis nostræ (vel religionis cujusvis) murum Decalogi Præcepta, per antemurale verò constitutiones & regulas intelligemus; quod in præsentî exhortatione dilucidabimus.

I.
Murus
præcepto-
rum, ante-
murale
regulari
protegit.

I. Aristoteles L. 3. Rhet. refert, Alcidasum Philosophum statuisse, Philosophiam esse vallum & propugnaculum legum: quod Alcidasus de Philosophia; Ascetæ rectius sentiunt de regula, ac regulari disciplina: si enim Decalogus, murus est Ecclesiam, vel Religionem quamcunque circumdans ac muniens, charitatem Dei & proximi defendens; profectò vallum, propugnaculum & antemurale est regularum observantia; quæ si in Socie-

tate, aliòve quovis ordine, facta testâ custodiatur, stabit illæsus Decalogi murus: ex adverso, si illa pertundatur, lædatur, aut destruat; ad ipsam murum illico fit aditus, nullòque negotio, is impetitur, quatitur, & labefactatur: id quod ex partium enumeratione, sole clarius elucescit.

Nam quo pacto 1. Primum Decalogi præceptum de fide, religione, Deique cultu lædes; perfidiam aut superstitionem committes, si regulam, de pietate, devotione, cultu divino, atque animarum zelo procurandis, sedulo observaveris? 2. Quâ ratione Caco-dæmon te ad murmurandum contra Deum, ad jurandum, ad blasphemandum, noménque Domini in vanum assumendum; ac vororum vincula dirumpenda adducet; si regulam de passionibus domandis, de colloquiis spiritualibus miscendis, de vororum observantia, de silentio & oris vigilantia custodia, haud neglexeris? 3. Quo modo diem sabbathi violabis; si regulam de qualibet etiam feria orationibus quotidianis sacrificiis, aliisque operibus piis sanctificandâ, non antè violaveris? 4. Quo ausu quartum Domini præceptum de honore parentum transies, si ex præscripto regula, eos perfectiore quàm antè amore profectus fueris, amorem carnalem aut naturalem, in spiritualem & supernaturalem mutaveris; & juxta ordinem charitatis, præ aliis, precibus, aliisque piis obsequiis, juveris, foveris, honoraris? 5. Quâ temeritate præceptum de homicidio vitando transgredieris, si juxta regulam proximum quem-

cunque sincerâ, purâque charitate dilexeris, cupiditates domueris & vel minimum ira ac impatientiâ motum, assultumve infregeris? 6. Quâviâ, in adulterium, aliâve libidinem, horrendum adeo præcipitium, devolveris; quamdiu repagulum regula de stricta sensuum custodia, de mortificatione assidua, de constante temperantia, de puritate angelica steterit illatum atque infractum? 7. Denique qui 7. & 10. Decalogi legem de furto cavendo, alienisque non appetendis prævaricaberis; si juxta regulam, omnia dimiseris, omnia in pauperes distribueris, nihil proprium possederis, nec possidere desideraveris? Ex quibus omnibus an non liquido constat, non dirui, evertive sacrosanctum Decalogi divini murum, nisi ante regularum antemurale lædatur, & perfringatur? E contrario autem, si regulas crebro, & absque remorsu violaveris, certus esto, te quoque ad Dei leges calcandas paulatim descensurum. Viola paupertatem, & furtum non aberit, viola silentium & in multiloquio peccatum non deerit; viola charitatem, humilitatē, patientiam castitatem, &c. turba ingens delictorum subsequetur: implebiturque Jeremia Prophetæ vaticinium, Thren. c. 2. *Luxurque antemurale, & murus pariter dissipatus est.*

II
Antemurale regu-
larum ab
hostibus
defendit.

II. Quam bene vallum, propugnaculum antemurale ab hostium incurſu defendat, nõrunt militares phalanges, quæ in campo sibi metuentes ab adversariis, mox aggeres perficiunt, valla & propugnacula, pro tutela ac

munitione erigunt. Oppugnata fuit hoc anno corrente 1702. Landavia urbs perquam munita, à Cæsariano milite, præſente Josepho Romano- rum Rege; dirigente Badenſi Marchione strenuè ille urbem est aggressus, & strenuè miles obsessus sese est tuitus; at ubi propugnaculum majus, armatâ manu interceptum fuit, statim candidum labarum expositum, paciscendi animum indicavit, urbisque sese oppugnantium potestati permisit.

Quamdiu hostis tætareus, indies nos oppugnans, regularum propugnaculum & antemurale superare nequit, invicta & inconcussa stat nostra munitio & murus civitatis: illud autem dum perſtat illatum, hoc ipso, ab hostibus, licet plurimis, præclare nos defendit: ut in exemplo populi Israelitici clarè elucet. Proficitcebatur populus iste versus terram promissionis; cum quidam potens Rex Amorrhæorum Seon nomine, dubitans de fide tantæ multitudinis; quod forſan sub prætextu transitûs, terram suam occupare pararet; belli signum dari jussit, omnesque quotquot hastam & gladium gestare possent, in campum exivit: *Congregavit Seon omnem populum suum & exiit confligere adversus Israel.* Sed quid fecit Israel, quærit Origenes, hom. 12. in c. 21. Num? An forſan Deum oravit? an speciali studio sese armavit? non; sed venit in Ilaar: Quid autem quærit Origenes l.c. significat mons iste Ilaar, in quem venientes Hebræi, non solum se defenderunt; sed adeo singularem victoriam obti-

D uue-

nuerunt? *Issaas* non significat aliud, ait ipse, quam exactam observantiam & executionem illius, quod præcipit Deus. *Issaar* interpretatur mandati adimpletio. Quomodo igitur triumphavit *Israel*? non aliter nisi recedendo in *Issaar*, id est, adimplendo legem: Hic mons, hæc adimpletio legum est firmissimum vallum, propugnaculum & antemurale contra hostiles acies.

Et nos, Charissimi, habemus *Seon* Regem *Amorrhæorum*, scilicet *Cacodæmonem*, qui contra nos movet tentationes, parat insultus, & omnes vires congregat, ut nos absorbat: quâ ratione nos defendemus? an confugiemus ad Oraciones? an duplicabimus jejunia? an frequentius adibimus mensam sacram? laudo ista; sed edico non suffectura, nisi ad unicum scutum, propugnaculum & antemurale nostrum confugiamus; & veniamus in *Issaar*, id est, impleamus quod vult Deus & regulas nostras exactè observemus. Volumus igitur securi esse de victoria, *Strenus*, ait *Origines*, in *Issaar*, & ad pedes nostros videbimus prostratos inimicos nostros, si mandata Dei impleamus, si regulam ductum sequamur, & intra hoc propugnaculum nos contineamus.

III. Erigunt nonnunquam militares copie aggeres adeò sublimes, tamque alta propugnacula; ut hostibus insultare audeant. Divertit aliquando ad Regem *Abimelech*, Patriarcha *Abraham*, cujus uxorem eripere tentabat Rex, aliisque injuriis afficiebat & vexabat *Abraham*; ita ut vita sua metueret. Vocatur *Abraham* à Deo &

rogatur: num timeat gentem hanc? *Nunquid jussu eam timeo*, ait: nos peregrini sumus, & longè illà inferiores numero & potentiâ: *Numera eos*, refumit Deus. Respondet *Abraham*, tanta est multitudo, ut numerare nequeam. Reponit Deus: quot sunt capita, tot habebis pedibus tuis subiecta. *Daboque tibi & semini tuo terram peregrinationis tuæ, omnem terram Chanaan in possessionem æternam: eròque Deus eorum*. Gen. 17. 8. At quâ conditione, *Abraham* facta à Deo est adeò ampla promissio? aut quænam illa? non alia nisi observatio mandatorum. *Custodias pactum meum*. Quod si feceris, omnes qui modò te vexant, ad pedes tuos prostratos videbis.

O si quis posset enumerare lamentationes & querelas Novitiorum! hic dolet de impatientia, alter ob tentationem continuam; alius naturam veluti semper reluctantem spiritui accusat: demum plerique adversarium habent, à quo molestantur. Hæc tentationes & passiones, *Chanaan* sunt, multum infestantes & vexantes, sed nolite timere: *Hi hostes vestri jacent prostrati ad pedes vestros, dominabiminique eis: Omnem terram Chanaan dabo tibi, in possessionem æternam: tu autem custodias pactum meum*. Hoc unicum à te requiro, observa regulam, contine te intra hoc antemurale & propugnaculum; omnesque adversarios tuos, nullo negotio, detriumphabis.

At oggeritis: *Chanaan* et nobis subiciuntur? quâ ratione id erit possibile? si in nobis interea sentiamus rebellionem, tam magnam & gemam ut

man-

III.
Antemurale regu-
larum ho-
stis ubi-
git.

mancia, sub ferula passionum? Non est impossibile, si modò observantes fueritis. Nam si vos non defueritis pacto, Deus certò non deerit promissioni suæ vobis factæ. Audite quod observat Author Imperfecti, super verbis à S. Matthæo c. 7. recitatis: *Omnis qui audit verba mea hæc, & facit ea, assimilabitur viro sapienti, qui edificavit domum suam supra petram.* Miramur ait hic Author, videntes subinde commoveri quosdam, qui videbantur columnæ, & in terram collabi; ita ut Christum è pectore evellant, & locum dent Jovi aut Saturno. *Frequenter, ait miramur, quòd homines vel promissionibus flexi, vel terroribus fracti, vel persuasionibus circumventi relinquunt fidei veritatem.* Quomodo est possibile, ut prodeuntes è catacumbis Martyrum, accedant ad Gentiles? Si observaremus, inquit idem, non totum Evangelium; sed vel hanc unam Christi sententiam non stuperemus: quid autem loquitur: *Qui audit verba mea & facit ea, comparabitur viro sapienti, qui domum suam edificavit supra petram.* Quomodo autem, ait prædictus Author, permaneat apud Christum, qui nunquam stetit in Christo? aut quomodo reueat eum Veritas, qui nunquam tenuit veritatem? aut quomodo seruet eum iustitia, qui iustitiam non seruaverit? Quid dixit Christus? cui promisit firmitatem? Qui se fundaret supra petram observantiæ præceptorum; & qui perstat intra antemurale regularum: non ædificat supra arenam, sed supra petram, & firmus ac immotus perstat contra omnes tentationum

ventos & pluvie impetus. *Qui audit verba mea & facit ea: Quis ista custodivit & cecidit? sed si non adimpleatur conditio, quid mirum, si ruina & casus sequatur?*

Quid obsecro est causa, cur juvenis iste, qui Angelo videbatur similis, postea transformatus est in Luciferum, lapsus è cælo religionis? Studia, inquit, aliquis, fervorem reperiere fecerunt, & spiritus evanuit in chartis. Ah! tu non cognoscis originem hujus mali. Ergo aliquis Sanchez mortuus in opinione sanctitatis, Suarez visus in oratione à terra elevari; Bellarminus cujus vita præclara edita est, aut non studuerunt, aut spiritum perdidit? Attende bene & advertes aliquam inobservantiam cujusdam regulæ, hujus ruinæ scaturiginem extitisse: Interrogo enim te, quisquis in hujusmodi periculo versaris: observastine regulam, de aperienda tentatione superiori? cur tanti nunc facis res sæculi, à quibus ante tantopere abhorrebas? permisi, inquis, me subinde cogitatione reduci domum paternam & detinui me aliquamdiu in memoria cognatorum: ergo non fuit odium, quod regula præscribit. Præterea hæc rebelliones, hi ardores qui repullulant in pectore tuo, unde nascuntur? aliquando furtivè aperui librum aliquem prohibitum: aperuisti infernum, fili mi; & simili modo invenietis semper, quòd omnes miseriæ & præcipitia, principium duxerunt à transgressione regulæ cujusdam: nec unquam invenietis, regularum observantiæ deditum, & intra propugnaculum & antemurale sese

continentem, aut globo, aut telo sauciatum: nam *Quisissa custodivit, & sicidit?*

Quare, Dilectissimi, si Societatis nostræ arcem ac urbem defensam, securamque desideramus? si murum præceptorum Decalogi integrum & illa sum cupimus, integrum & illa sum fervemus antemurale regularum: qui enim regulas exactè observaverit, nunquam eò malitiæ deveniet, ut ad præceptorum violationem, longè graviolem, proruat: sicut è contra, regulas audacter transiliens & frequenter; eò tandem deveniet, ut præceptorum murum, transilire non formidet. Hæc regularum observantia, velut Issaar Israelem, nos contra hostes stygios tuebitur. Hæc observantia regularum, tanquam in petra nos solidabit, ac velut propugnaculo cinctos, proteget, atque à sagittis hostium, & casu ac ruina defendet: nullus enim è Societate ad mundum, è terra promissionis in Ægyptum revertitur, nisi lapsus, originem ducat à transgressione regularum. *Culpamini Deum*, ait Author Imper-

fecti, *quia non custodivistis: magis laudandus est, quam culpandus; quia hi soli pereunt, qui mandata Christi contemnunt.* Quare dum aliquem in Ægyptum, desertà Societate, rediisse intelligitis, ne lugeatis; sed potius Deum laudetis: non enim erat dignus à Christo protegi, qui se ab ipso separabat; merito fulmina sentit, qui verba vitæ despexit, & consilia Salvatoris flocci-fecit: *Quia hi soli pereunt, qui mandata Christi contemnunt: qui consilia aspernantur, regulas liberè & impudenter prævaricantur.* Gratiarum itaque ago tibi, Domine JESU, non solum pro his, quos in Societate tua conservasti; sed etiam pro his, quos ejecisti; quia justus es; nec illi merebantur, sub justissimarum legum tuarum protectione defendi ac conservari, qui illis sese accommodare noluerunt: neque digni erant, post murum civitatis securi delitescere, qui antemurale tantà audaciâ, petulantiaque perforarunt, laferunt, ac destruxerunt.

EXHOR-